

kma·city



ПОЛІТИКА ВРЯДУВАННЯ В МІСТІ

City Governance Policy

ДИСЦИПЛІНА:
ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА ТА
МУНІЦИПАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

спеціальності:

C2 Політологія + D3 Менеджмент

освітня програма:

«Політика врядування в місті»



СИЛАБУС

Публічна політика та муніципальний менеджмент

спеціальність: 052 «Політологія», 073 «Менеджмент»

1. ОBOB'ЯЗKOBA OCBITHHA KOМПОНЕНТА ТА ПPAКТИКА



ВИКЛАДАЧІ:

ВОЛЯНЮК Ольга Ярославівна

к.політ.н., доцент, доцент кафедри міждисциплінарної освіти

e-mail: o.volyanyuk@ukma.edu.ua

ФЕДОРОВИЧ Наталія Володимирівна

ст. викладач кафедри міждисциплінарної освіти (за сумісництвом), віцепрезидент з адміністративно-господарських питань НаУКМА

e-mail: n.fedorovych@ukma.edu.ua

ОБСЯГ ГОДИН НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ:



Загальний обсяг годин – 150 год. / 5 ECTS

з них:

- | | |
|------------------------------------|-----------|
| ▪ Лекційних | – 28 год. |
| ▪ Семінарських | – 28 год. |
| ▪ Самостійна робота слухачів курсу | – 94 год. |



Семестр викладання:

1-й

Форма підсумкового оцінювання:

екзамен



2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ:



Курс «Публічна політика і муніципальний менеджмент» є обов'язковою навчальною дисципліною, що дозволяє сформувати комплексне уявлення про зміст і потенціал сучасної публічної політики, працювати з адекватними аналітичними інструментами для оцінки локальних і глобальних процесів, діяти стратегічно в умовах криз, ефективно забезпечувати стійкість місцевих громад. Дисципліна покликана пояснити основні поняття публічної політики та моделі муніципального менеджменту в актуальних треках: акцент на викликах (після)воєнного відновлення України.

Курс складається з двох взаємопов'язаних модулів:

- 1) «Публічна політика: як долати кліше й аналізувати зміни»
- 2) «Муніципальний менеджмент: як проектувати та реалізовувати ефективні рішення»

Курс передбачає поєднання теорії та практики (вивчення фундаментальних концепцій і паралельне застосування їх у кейсах з українського та зарубіжного досвіду); професійну орієнтацію (більшість завдань – про розробку реальних проєктів для конкретних громад/інституцій), інтерактивність (лекції супроводжуються дискусіями, моделюванням ситуацій, аналізом виступів, документів тощо).

3. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:



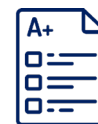
Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів професійних компетентностей з теорії та практики публічної політики / муніципального менеджменту, набуття знань і навичок для аналізу, розробки, впровадження та оцінки політичних рішень у тісному зв'язку національного та місцевого рівнів, а також розвиток лідерських і комунікативних компетентностей для ефективної взаємодії з органами влади, громадськими організаціями, міжнародними партнерами, лідерами думок, науково-освітніми структурами, культурною індустрією, бізнесом.

Особливу увагу приділено дієвому застосуванню аналітичних інструментів для оцінки публічних процесів, розробці пропозиції з удосконалення публічних політик/стратегій розвитку громад; комунікації з різними групами стейкхолдерів; використанню здобутків цифрової трансформації для роботи у публічному секторі; формуванню команд для досягнення спільних цілей.

Курс забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання: PH02; PH03; PH05; PH06; PH07.



4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І НАВЧАННЯ, ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ:



Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
РН02. Розробляти і реалізовувати стратегії розвитку міста, створювати та управляти брендом міста та/або території і людським капіталом на засадах ефективного використання інструментів політології та менеджменту, а також міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів	Проблемно-аналітичний, презентаційний, інтерактивний	Рефлексивні завдання (есе, відеозвернення), семінари-дискусії, академічні вправи, case studies
РН03. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, проєктів та інновацій в сфері управління містом в умовах невизначеності із застосуванням міждисциплінарних інструментів політології та менеджменту	Пояснювально-презентаційний, проблемно-аналітичний	Робота з відкритими даними та цифровими сервісами, моніторинг, презентації
РН05. Приймати ефективні рішення з питань політики врядування та управління змінами, у тому числі в умовах невизначеності; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.	Пояснювально-презентаційний, аналітичний, інтерактивний	Тестування, дослідницькі практики, моніторинг, семінари-дискусії
РН06. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог	Інтерактивний полілог, аналітичні запитання-відповіді	Колективні проєкти та дискусії, case studies
РН07. Здійснювати управління у сфері політичного дизайну міста та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації на засадах належного врядування, впроваджувати реформи, що відповідають запитам суспільства, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності	Лекції та міні-лекції, інтерактивні дискусії, кіноперегляди, проєктне планування у мікрогрупах	Аналітичні та творчі завдання, розробка політик чи стратегій, презентації



Результати навчання (РН)	Теми							
	1	2	3	4	5	6	7	8
РН02. Розробляти і реалізовувати стратегії розвитку міста, створювати та управляти брендом міста та/або території і людським капіталом на засадах ефективного використання інструментів політології та менеджменту, а також міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів	+		+	+	+	+		+
РН03. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, проєктів та інновацій в сфері управління містом в умовах невизначеності із застосуванням міждисциплінарних інструментів політології та менеджменту	+	+		+	+	+		+
РН05. Приймати ефективні рішення з питань політики врядування та управління змінами, у тому числі в умовах невизначеності; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.		+	+			+	+	+
РН06. Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог	+		+	+			+	+
РН07. Здійснювати управління у сфері політичного дизайну міста та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації на засадах належного врядування, впроваджувати реформи, що відповідають запитам суспільства, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності		+			+	+	+	+



5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ: ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.



СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ:

 Тема заняття	Загальна кількість годин	Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1. «Публічна політика: як долати кліше й аналізувати зміни»</i>				
Тема 1. Сутність публічної політики (1): від концепцій до практик.	10	2	2	6
Тема 2. Сутність публічної політики (2): від законів до парадоксів.	12	2	2	8
Тема 3. Суб'єкти та об'єкти політики: сучасний «Левіафан».	10	2	2	6
Тема 4. Порядок денний політики.	10	2	2	6
Тема 5. Проектування політики: засоби, ресурси, варіанти.	10	2	2	6
Тема 6. Цінності та публічна політика.	12	2	2	8
Тема 7. Дизайн дієвої аналітики для політичних змін.	10	2	2	6
<i>Змістовий модуль 2. «Муніципальний менеджмент: як проектувати і реалізовувати ефективні рішення»</i>				
Тема 8. Основи муніципального управління.	10	2	2	6
Тема 9. Стратегічне планування розвитку громади.	12	2	2	8
Тема 10. Бюджетування і фінанси громади.	12	2	2	8
Тема 11. Управління міською інфраструктурою.	10	2	2	6
Тема 12. Громадська участь і комунікація.	10	2	2	6
Тема 13. Управління в умовах кризи.	10	2	2	6
Тема 14. Муніципальне лідерство.	12	2	2	8
Всього:	150	28	28	94



ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН:



Змістовий модуль 1

Публічна політика: як долати кліше й аналізувати зміни

**Тема 1. Сутність публічної політики (1): від концепцій до практик (2 год.)***Питання для обговорення:*

- ✓ «Плуралізм» конкуруючих визначень феномену політичного.
- ✓ Політика в джерелах: ключові наукові школи та дискусії.
- ✓ Публічна політика: риси, функції, сфери, практики. Алгоритми політичних рішень.
- ✓ Зміст vs форма політики: Polity, Policy, Politics. Мова публічної політики.

Академічні вправи:

- ➔ Укладіть власний топ-5 джерел про політику /наукові, науково-популярні, публіцистичні, художні, інформаційні ресурси і т.д./.
- ➔ Створіть просвітницьку інфографіку (3-5 плакатів) або освітній подкаст (5хв.) на тему «Поняття та еволюція публічної політики».

**Тема 2. Сутність публічної політики (2): від законів до парадоксів. (2 год.)***Питання для обговорення:*

- ✓ Тенденції та закономірності політики.
- ✓ Демократична модель політичних відносин і процесів.
- ✓ Політика без логічних пояснень (парадокси).
- ✓ Consumerism, слактивізм, news junkie та інші соціальні ілюзії: типові постмодерні виклики і політика в умовах війни.

Теми-провокації для доповідей (за вибором):

- ➔ VUCA, BANI, SHIVA: популярні кліше проти фундаментальних теорій політики?
- ➔ Рейтинг «Countries by Smartphone Users»: цифрова трансформація чи ще одна глобальна політична нерівність?
- ➔ Індекс паспортів Henley та свобода пересування: можливість національного зростання чи відтік мізків?
- ➔ Індекс сприйняття корупції від Transparency International: нульова толерантність чи торгівля цінностями в політиці?
- ➔ Freedom House про рівень демократії в світі: універсальні індикатори чи штучні стереотипи в політиці?





Тема 3. Суб'єкти та об'єкти політики: сучасний «Левіафан». (2 год.)

Питання для обговорення:

- ✓ Зацікавлені сторони (stakeholders) у публічній політиці: динаміка та інституційна пам'ять.
- ✓ Роль громадянського суспільства: переосмислення в умовах війни.
- ✓ Вплив і спроможності у політиці медіа, бізнесу, релігійних громад, академічних спільнот, міжнародних акторів.
- ✓ Лобізм, етичні межі, конфлікти інтересів у політиці.

Дослідницьке завдання:

- ➔ Оберіть тему аналітичного проєкту, спрямовану на відновлення значимого, на ваш погляд, об'єкту муніципальної політики, що зазнав втрат в умовах війни. Підготуйте анотацію-обґрунтування («One Page») такого вибору.
- ➔ Створіть «карту стейкхолдерів» для обраної соціально-політичної ініціативи.



Тема 4. Порядок денний політики (2 год.)

Питання для обговорення:

- ✓ Політичний процес і політичний цикл. Зворотний зв'язок у політиці.
- ✓ Як проблеми «з'являються» у політичному порядку денному і як «зникають».
- ✓ «Вікна можливостей» публічної політики : виклики воєнного часу.
- ✓ Івент-аналіз: значення подій для публічної політики.

Аналітичні завдання:

Робота над помилками – внесіть корективи в тему та обґрунтування запропонованого раніше аналітичного проєкту, зважаючи на отримані матеріали про порядок денний політики, про факти та оціночні судження в політиці; використовуйте процедури ідентифікації проблем і кризового менеджменту. Підготуйте конструктивний фідбек на один із запропонованих проєктів одногрупників.

Дискусія: Цикли політики в демократичних і авторитарних системах.



Тема 5. Проектування політики: засоби, ресурси, варіанти. (2 год.)

Питання для обговорення:

- ✓ Комбінації у політиці: проблеми з(а)міни ресурсів і відповідальності гравців.
- ✓ Менеджмент різних секторів і рівнів політики. Інновації та штучний інтелект у політичних відносинах і процесах
- ✓ (Не)доступний вибір засобів публічної політики.
- ✓ Прозорість та відкриті дані. Електронне врядування та цифрова політика.
- ✓ Кібербезпека у публічному секторі.

Дослідницьке завдання:

Порівняйте цифрові сервіси українських міст. Проаналізуйте спектр засобів політики (в т.ч. цифрових), що можуть забезпечити реалізацію ініціативи, запропонованої у вашому аналітичному проєкті.

Творче завдання у мікрогрупах:

Запропонуйте ідею електронної послуги /напр., мобільного додатку/ для спрощення взаємодії громадян і влади в сучасних містах.



Тема 6. Цінності та публічна політика (2 год.)

Питання для обговорення:

- ✓ (Анти)цінності в політиці: динаміка, ієрархія, розвиток.
- ✓ Домінуючі суспільно-політичні орієнтації: вплив на вибір інструментів політики.
- ✓ Баланс між безпекою та правами: сучасні виклики.
- ✓ Можливості замірів цінностей: банки даних і методи опрацювання.
- ✓ Тестові методики самоаналізу: політичний компас, політичні координати та ін.

Рефлексивні завдання:

Зробіть скриншот одного питання з тесту, яке Ви вважаєте особливо доречним для з'ясування основних політичних орієнтирів людини. **Дискусія:** ЧИ можливо змінити цінності в громаді?

Дослідницьке завдання:

Робота з відкритими даними. Вивчіть одну місцеву ініціативу, яка співзвучна вашим цінностям (case studies). Запропонуйте можливості співпраці/інтеграції для вашого аналітичного проєкту.

Тема 7. Дизайн дієвої аналітики для політичних змін (2 год.)

Питання для обговорення:

- ✓ Перші спеціалізовані дослідницькі центри з аналізу політики та сучасна міждисциплінарна аналітика.
- ✓ Професійні аналітичні процедури: структурування проблеми, моніторинг, оцінювання, прогнозування, експертиза, рекомендації.
- ✓ 5-«Е» аналізу публічної політики.
- ✓ Policy Studies: короткий практикум зі структури, неймінгу, візуалізації ідей і презентації аналітичних документів.

Розробка стратегії/політики:

Робота зі запропонованою схемою аналітичного документу: перший драфт власного проєкту відновлення запропонованого об'єкту, який потребує публічної політики.

Кінозал – самостійний перегляд фільму 2017 р. від італійського дуєту Сальваторе Фікарра та Валентино Піконе «Закону тут не місце» (італ. L'ora legale).

Аудиторне обговорення: Які уявлення / судження / стереотипи про публічну політику формує подібний кінематограф? Як/чи змінив курс ваше розуміння політики? Розкажіть про власний улюблений фільм на політичну тематику.





Змістовий модуль 2

Муниципальний менеджмент:

як проектувати і реалізовувати ефективні рішення



Тема 8. Основи муніципального управління (2 год.)

Питання для обговорення:

- ✓ Визначення муніципального менеджменту. Феномен управлінців і лідерів громад.
- ✓ Структура місцевого самоврядування. Роль органів місцевої влади.
- ✓ Розподіл повноважень між рівнями влади. Конституційні та законодавчі основи.
- ✓ Принципи субсидіарності. Бюджет громади. Прозорість управління

Завдання на вибір:

Дослідницьке: Порівняйте системи місцевої влади в Україні та іншій країні.

Рефлексивне: Баланс харизматичного лідерства та раціонального управління в місті (есе).



Тема 9. Стратегічне планування розвитку громади (2 год.)

Питання для обговорення:

- ✓ Поняття стратегії розвитку. Формування бачення та місії.
- ✓ SWOT-аналіз громади. Пріоритети розвитку.
- ✓ Залучення громади до планування. Індикатори плану дій.
- ✓ Моніторинг і корекція стратегії.

Завдання на вибір:

Зберіть колекцію прикладів стратегії успішних міст.

Проаналізуйте чинну стратегію розвитку свого міста чи села.



Тема 10. Бюджетування і фінанси громади (2 год.)

Питання для обговорення:

- ✓ Джерела доходів місцевих бюджетів. Видатки та пріоритети.
- ✓ Місцеві податки і збори. Громадський бюджет.
- ✓ Програмно-цільовий метод бюджетування.
- ✓ Залучення інвестицій. Міжмуніципальне співробітництво.
- ✓ Фінансовий контроль і аудит.

Дослідницьке завдання:

Проаналізуйте, з чого складається бюджет вашої громади.



 Тема 11. Управління міською інфраструктурою (2 год.)*Питання для обговорення:*

- ✓ Транспортна система.
- ✓ Енергетика та ЖКГ. Водопостачання та водовідведення.
- ✓ Управління відходами. Зелені зони та парки.
- ✓ Доступність середовища. Смарт-місто та інновації.

Творче завдання:

Запропонуйте проєкт «зеленого» простору на території академії

 Тема 12. Громадська участь і комунікація (2 год.)*Питання для обговорення:*

- ✓ Інструменти участі громади. Громадські слухання. Електронні петиції.
- ✓ Партнерства з НГО. Волонтерські рухи.
- ✓ Партисипативний бюджет.
- ✓ Медіація конфліктів. Кейси громадських кампаній.

Підготовка до дебатів:

Вплив активізму на політику міста.

 Тема 13. Управління в умовах кризи (2 год.)*Питання для обговорення:*

- ✓ Типи криз у містах. Планування дій у надзвичайних ситуаціях.
- ✓ Кризові комунікації. Мобілізація ресурсів
- ✓ Евакуація та безпека. Координація.
- ✓ Відновлення після кризи.
- ✓ Соціальна підтримка населення.

Аналітична доповідь: Досвід відновлення міста/громади після війни (громада – за вибором).

 Тема 14. Муніципальне лідерство (2 год.)*Питання для обговорення:*

- ✓ Роль мера та депутатів. Управління змінами.
- ✓ Лідерські стилі в управлінні. Командна робота.
- ✓ Мотивація та розвиток професійних компетенцій
- ✓ Протидія корупції. Етичні стандарти

Творчі завдання (за вибором):

Запишіть розгорнуте інтерв'ю у депутата місцевої ради.

Розробіть мотиваційну промову для команди муніципалітету/ вашого проєкту.



6. ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ



Основна:

1. Вайс К. Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики / Пер. з англ. Р. Ткачука та М. Корчинської; наук. ред. пер. О. Кілієвич. К.: Основи, 2000. 671 с.
2. Волянчук О. Прикладні політичні дослідження: назустріч реальності. *Evropský politický a právní diskurz*. 2020, V. 7, Iss. 4. 64-70. https://eppd13.cz/?page_id=1587
3. Волянчук, О. Політика єдності: сучасний зміст і (ре)інтеграційні стратегії. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. № 2 (22) (2025): Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. С. 254-269. DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2025-02-254-269>
4. Зарембо К. та інші «Писати аналітику може кожен». Віхола, 2021. 224с.
5. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 510 с.
6. Колбеч, Г. К. Політика: Основні концепції в суспільних науках. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. 128 с.
7. Незалежні аналітичні центри і органи влади: партнери у просуванні реформ чи дві паралельні реальності? / І. Бекешкіна, Р. Кермач, О. Луцевич; Фонд «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва; Міжнародний фонд «Відродження» в межах «Ініціативи з розвитку аналітичних центрів». К., 2016. 68 с.
8. Пал Л.А. Аналіз державної політики / Пер. з англ. І.Дзюби. К.: Основи, 1999. 422 с.
9. Парсонс В. Публічна політика : вступ до теорії й практики аналізу політики ; пер. з англ. О. Дем'янчук. К. : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2006. 549 с.
10. Сучасна політична лексика : навч. енциклопед. словник-довідник / [І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за наук. ред. Хоми Н. М. Львів : «Новий Світ-2000», 2015. 395 с.
11. Янг Е., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики: Практичний посібник для радників з державної політики у Центральній і Східній Європі / Пер. з англ. С. Соколик. Наук. ред. пер. О. Кілієвич. К.: «К.І.С.», 2003. 130 с.
12. Hajer M. Policy without polity? Policy analysis and the institutional void. *Policy Sciences*. 2003. 36: 175. URL: <https://doi.org/10.1023/A:1024834510939>
13. Levy, K., Chasalow, K., and Riley, S. Algorithms and Decision-Making in the Public Sector. *Annual Review of Law and Social Science*, Vol. 17 (2021). doi:10.48550/arXiv.2106.03673.
14. McGann, James. (2021). The Future of Think Tanks and Policy Advice Around the World. 10.1007/978-3-030-60379-3.
15. Simon Christopher A., Steel Brent S, Lovrich Nicholas P. State and Local Government and Politics. Prospects for Sustainability. Oregon State University Corvallis, Or, 2018. 580 p.



Додаткова:

1. Байме, Клаус фон. Політичні теорії сучасності: посіб.; пер. з нім. М. Д. Култаєвої та М. І. Бойченко. К.: Стилос, 2008. 396 с.
2. Бебель О. О. Публічна політика як спосіб формування стратегічних політичних рішень // Філософія та політологія в контексті сучасної культури. 2024. Т. 16, № 1. С. 82-94. : http://nbuv.gov.ua/UJRN/filipol_2024_16_1_13
3. Ващенко К. О. Публічне адміністрування. Настільна книга державного службовця і політика. Понятійно-термінологічний словник / [уклад.: К. О. Ващенко та ін.]; Київ: МАУП, 2020. 763 с.
4. Веймер Д. Л., Вайнінг Е. Р. Аналіз політики: концепції, практика / Пер. з англ. І. Дзюби, А. Олійника; наук. ред. О. Кілієвич. К.: Основи, 1998. 654 с.
5. Веклич В.О. Публічна політика щодо запобігання і боротьби з корупцією в Україні (адміністративно-правові засади): дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07; ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіон. акад. упр. Персоналом». Київ, 2018. 583, 2, [4] арк.
6. Волянчук О. Функції політик пам'яті та ідентичності в умовах війни // Політика та право в умовах дії воєнного стану: пошук рішень : збірник матеріалів Міжнарод. наук. конф. / за заг. ред. П. В. Горінова ; Навчально-науковий інститут права та політології УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ, 23 квітня 2024 р.). Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. С. 37-39.
7. Волянчук О. Я. Зміст VS форма політики: виклики для сучасної політичної науки та освіти // Чотирнадцять юридичні читання «Проблеми імплементації національного законодавства до Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом». До 185-річчя М.П. Драгоманова: Матеріали міжнародної наукової конференції, 17-18 квітня 2019 року / ред. кол.: В.П. Андрущенко, Ю.С. Шемпученко та ін. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. С. 142-146.
8. Волянчук О.Я. Суспільна пам'ять і політика: мистецтво можливого [Монографія] / О.Я. Волянчук. К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2013. 172 с.
9. Волянчук О. Аналіз політики у ретроспективі та перспективі розвитку громадських якостей // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін [Відп. ред. О.В.Бабкіна]. Випуск 25: збірник наукових праць. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. С. 82–90.
10. Волянчук, О. (2024). Національні цінності та оборонна свідомість у фокусі державної політики. Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін, 22(36), 103–116. <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series22.2024.36.12>
11. Воротін В. Є. Публічна економічна політика України: виклики воєнного / В. Є. Воротін, А. М. Шинкарьов // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2022. Вип. 1. С. 66-75.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2022_1_10
12. Вступ до аналізу державної політики: Навч. посіб. / В. Романов, О. Т. Брус. К.: Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2001. 238 с.
13. Дарендорф Р. У пошуках нового устрою: лекції на тему політики свободи у ХХІ столітті; пер. з нім. А. Орган. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 110 с.



14. Демченко В. М. Кримінальне аргю та публічна політика: психологічна конотація / В. М. Демченко, Н. М. Ковальська // Вісник Херсонського національного технічного університету. 2023. № 1. С. 188–193. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhdtu_2023_1_27
15. Дегтяр А. Публічна політика у сфері соціально-гуманітарного розвитку : конспект лекцій / А. О. Дегтяр, В. Г. Ковальчук; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т". Харків : ХАІ, 2021. 95 с.
16. Дунаєв І. В. Публічна регіональна економічна політика в Україні: формування механізмів модернізації: монографія ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. Харків: Магістр, 2017. 295 с.
17. Дуцяк І. Муніципальний менеджмент: ставка на інновації // Вісник Національної академії наук України. 2006. № 4. С. 69-71.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2006_4_8
18. Економічний розвиток і державна політика: Навч. посібник / Ю. Бажал, О. Кілієвич, О. Мертенс та ін.; За заг. ред. Ю. Єханурова, І. Розпутенка. К.: Вид-во УАДУ, 2001. 480 с.
19. Енциклопедія політичної думки. / Пер. з англ. К.: Дух і Літера, 2000. 472 с.
20. Зюзь Д. Публічна політика у сфері управління розвитком державних підприємств України : дис. ... д-ра філософії в галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування : [спец.] 281; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харків. регіон. ін-т держ. упр. Харків, 2020. 223 арк.
21. Інституційне забезпечення та особливості формування публічної політики в Україні: метод. рек. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. організації фундам. та приклад. дослідж., Каф. політ. аналітики та прогнозування ; [уклад.: С. О. Телешун та ін.]. Київ : НАДУ, 2011. 43 с.
22. Качан Я. В. Публічна політика в системі органів виконавчої влади на території України // Публічне управління і адміністрування в Україні. 2022. Вип. 32. С. 46-48.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/puau_2022_32_10
23. Кіпіані М. Публічна політика у сфері протидії пандемії як фактор збереження сталості суспільного розвитку: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 /; Ін-т підгот. кадрів держ. служби зайнятості України. Київ, 2021. 20 с.
24. Конон Н. Публічна політика неурядових організацій як чинник формування глобального громадянського суспільства: автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.04; Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. Дніпропетровськ, 2014. 19 с.
25. Лекції з політології : навч.-методичний посібник / авт.: В. Д. Бабкін, О. В. Бабкіната ін.; за ред.: О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. Вип. 1. 332 с.
26. Менеджмент у системі органів державної влади та місцевого самоврядування: регіональний і муніципальний менеджмент : навч. посіб. / Наумік К. Г., Коваль Т. О. ; Харк. нац. екон. ун-т. Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. 274 с.
27. Моніторинг корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування України: теоретико-методологічний підхід: наук.-метод. матеріали / [Ю. П. Сурмін та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Ін-т проблем держ. упр. та місц. самоврядування. Київ: НАДУ, 2011. 55 с.
28. Муніципальний менеджмент : навч. посібник / ред. А. Ф. Мельник. К.: Знання, 2006. 420 с.



29. Муніципальний менеджмент: особливості управління містом [Текст] : навч. посіб. / [Плеханов Д. О. та ін.] ; Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили. Миколаїв: Ємельянова Т. В. [вид.], 2017. 351 с.
30. Нагорянський Є. Публічна політика як складова сучасної демократії: автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02 ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2015. 19 с.
31. Новакова О. В. Комунікативна еволюція політичних інститутів як умова переходу від патрімоніальних до сучасних суспільств / О. В. Новакова, Н. П. Пашина // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін: =. Київ, 2020. Вип. 29. С. 5-12. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series22.2020.29.01>
32. Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори) / [І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за заг. ред. Н. М. Хоми. Л.: Новий світ-2000, 2015. 489 с.
33. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни "Публічне управління": наук. розроб. / О. Ю. Оболенський, С. О. Борисевич, С. М. Коник; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. організації фундам. та приклад. дослідж., Каф. держ. упр. і менеджменту. Київ : НАДУ, 2011. 55 с.
34. Пастух К. Муніципальний менеджмент у публічному управлінні в Україні // Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. 2020. Вип. 2. С. 42-46.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnadu_2020_2_7
35. Політична наука в Україні. 1991-2016: у 2 т. Т.1 Політична наука: західні тренди розвитку й українська специфіка / НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І.Ф. Кураса К.: Паралам. вид-во, 2016. 656 с.
36. Психологія у сфері публічного управління : наук. розроб. / [В. М. Мартиненко та ін.]; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. організації фундам. та приклад. дослідж., Харків. регіон. ін-т держ. упр. Київ : НАДУ, 2011. 43 с.
37. Публічна політика : навч. посіб. / Н. А. Липовська, І. В. Письменний ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 104 с.
38. Публічна політика = Public policy : навч. посіб. / [С. О. Телешун та ін.] ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. публ. політики та політ. аналітики. 2-ге вид., випр. та допов. Київ: НАДУ, 2020. 406, [1] с.
39. Публічна політика для громадських організацій: практичні рекомендації щодо організації робіт у сфері публічної політики / упоряд. В. Нікітін ; Міжнародний центр перспективних досліджень. К. : Оптима, 2007. 90 с.
40. Ребкало В. А., Валевський О. Л., Кальниш Ю. Г. Політична аналітика та прогнозування: Навч. посіб. К.: Вид-во УАДУ, 2002. 60 с.
41. Регіональний та муніципальний менеджмент : конспект лекцій / Л. Й. Аведян, К. С. Безгін; Харківський національний економічний ун-т. Х.: ХНЕУ, 2007. 75 с.
42. Саймон Г. А. Адміністративна поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції: Пер. з англ. Вид. переробл. і доп. числен. заув. авт. К.: АртЕк, 2001. 392 с.
43. Стратегічний муніципальний менеджмент (інноваційний підхід до розвитку сучасного міста) / В. В. Комов [і ін.]. К. : Денеб, 2005. 40 с.



44. Сучасна концепція професіоналізму в публічному управлінні та підходи до його оцінювання: наук. розроб. / Л. Г. Штика [та ін.]; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Ін-т пробл. держ. упр. та місц. самоврядування. К.: НАДУ, 2009. 39 с.

45. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. К.: Вид-во Соломії Павличко „Основи”, 2002. 750 с.

46. Третяк О. А. Публічна політика як чинник формування громадської думки: значення для сучасного партійного будівництва / О. А. Третяк, В. М. Торяник // Політичне життя. 2023. № 3. - С. 35-40.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pollife_2023_3_7

47. Чальцева О. Публічна політика: теоретичний вимір і сучасна практика: монографія; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Вінниця : Барановська Т. П. [вид.], 2017. 335 с.

48. Черниш О. А. Лінгвостилістичний потенціал жанру "публічна промова політика" / О. А. Черниш, Н. О. Гончарук, З. А. Білошицька, О. Л. Лисянюк // Закарпатські філологічні студії. 2023. Вип. 27(1). С. 208-214.: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/trphst_2023_27\(1\)_37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/trphst_2023_27(1)_37)

49. Щебетун І. С. Сучасний муніципальний менеджмент: нормативні засади та оцінка ефективності (на прикладі м. Вінниця) / І. С. Щебетун, Т. В. Михайліна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. 2022. Вип. 57. С. 48-53.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2022_57_13

50. Anderson J. E. Public Policy-making: An Introduction. Boston: Houghton Mifflin Company, 1997. -355 p.

51. Dye T. R. Policy Analysis: What Government Do, Why they do it, and what difference it makes. The University of Alabama Press, 1983. -122 p.

52. Hegelich S. Facebook needs to share more with researchers. Nature. 579, 473 (2020). 2020.03.24. doi: 10.1038/d41586-020-00828-5

53. Jackson R. J., Jackson D. J. Comparative Government: An Introduction to Political Science. 2nd-ed. Ontario: Scarborough, Prentice Hall; Allyn and Bacon Canada, 1997. 519 p.

54. Wildavsky A. Speaking Truth to Power: The Art and Craft of Policy Analysis. New Brunswick: Transaction Publishers, 1987. 431 p.

55. Wolf D. Prepared and Resolved: The Strategic Agenda for Growth, Performance and Change / Wolf, Daniel. Dsb Publishing, 2007. 288 p.

Інформаційні ресурси:

1. Національний інститут стратегічних досліджень <https://niss.gov.ua/>
2. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
3. Центр аналізу та соціологічних досліджень (CISR) MPI. URL: <https://www.iri.org.ua/>
4. Центр Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>
5. Public Policy and Administration is the journal of the UK Association for Public Administration (UKAPA). https://journals.sagepub.com/home/PPA?utm_source=chatgpt.com
6. All the Internet's Policy Matters. <http://www.policy.com>.
7. Association for Public Policy Analysis and Management. <http://www.appam.org>.
8. The Bloomberg Center for Cities. <https://www.bloomberg.org/government-innovation/supporting-city-leaders/bloomberg-center-cities-harvard-university/>



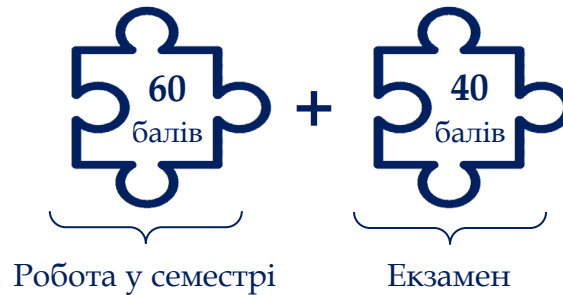
9. Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe (NISPAcee) <https://www.nispa.org/index.php>
10. Electronic Policy Network. <http://www.epn.org>.
11. European Society of Market Research. <http://www.esomar.com>.
12. International Public Management Network. <http://www.inpuma.net>.
13. Journal of Experimental Political Science: most cited articles in the last three years. Cambridge Core. <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-experimental-political-science/most-cited>
14. Regional Think Tanks Partnership Program. <http://www.ttp.info>.
15. The International Political Science Review: Most cited articles published in this journal in the last 3 years. SAGE Publishing. <https://journals.sagepub.com/action/showMostCitedArticles?journalCode=ipsa>
16. The Network of Institutes and Schools of Public Administration in World Directory of Think Tanks. <http://www.nira.go.ip>.



7. ОЦІНЮВАННЯ



УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ ДИСЦИПЛІНИ



	Види робіт	К-ть	Бали	Умови нарахування	Разом
Робота у семестрі	Участь у інтерактивних заняттях	14	1	Робота на лекціях, підтримка конструктивної дискусії, творча та професійна взаємодія в опануванні онов без пекової аналітики	14
	Участь у практичних заняттях	14	3	Активність на семінарах, опрацювання джерел, кейсів, аналіз баз даних, документів, тести	42
	Робота у мікрогрупах	2	2	Самоаналіз, взаємооцінювання, командна робота, комунікації	4
Екзамен	Розробка аналітичного проєкту	1	40	Презентація і захист проєкту	40
Разом					100





ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Засобом оцінювання та методом демонстрування результатів навчання є підсумкова аналітична робота (проект політики/стратегії), спрямована на відновлення значимого, на вибір здобувача освіти, об'єкту муніципальної політики, що зазнав втрат в умовах війни. Протягом семестру триває покрокова підготовка та доповнення аналітичного проекту, консультування, презентація та обговорення проміжних висновків і рекомендацій. Здобувачі освіти обирають індивідуальний або мікрогруповий формат співпраці, під час захисту проекту мають продемонструвати виразний прикладний зміст обраної проблеми та реальний потенціал її вирішення.

Структура роботи

1. Послідовний план проекту аналітичної роботи, анотація-обґрунтування, джерельна база ідентифікації проблеми порядку денного – 10 балів.
2. Вибір адекватних інструментів аналізу політики, а також засобів (в т.ч. е-сервісів) вирішення окресленої проблеми – 10 балів.
3. Практичне значення результатів, «карта стейкхолдерів», кореляція з актуальними цінностями та інтересами громади – 10 балів.
4. Менеджмент проекту, вибір інструментів його презентації та захисту – 10 балів.

Разом – 40 балів





РОЗ'ЯСНЕННЯ КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

На практичному занятті здобувач може набрати максимум 3 бали

☑ 3 бали ставиться за таких умов:

- повний, правильний, послідовний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується прикладами;
- глибоке розуміння та орієнтування у явищах і процесах;
- вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

☑ 2 бали ставиться за таких умов:

- правильний, повний виклад змісту матеріалу, але на додаткові контрольні запитання, відсутня повна відповідь.

☑ 1 бали ставиться за таких умов:

- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді наявні помилки;
- відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – презентація аналітичного проєкту

☑ 40 балів ставиться за таких умов:

- Завдання підготовлено і презентовано вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна, містить елементи системного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом, здатність відповісти на запитання аудиторії та приймає активну участь в обговоренні.

☑ 25 балів ставиться за таких умов:

- Завдання підготовлено і презентовано вчасно. Доповідь не структурована, відсутня послідовність. Доповідач демонструє поверхневу володіння матеріалом, не завжди дає чіткі відповіді на запитання аудиторії та пасивний при обговоренні.

☑ 10 бали ставиться за таких умов:

- Завдання підготовлено і презентовано з порушенням термінів представлення. Доповідь не структурована і не логічна. Доповідач демонструє поверхневу володіння матеріалом та не дає відповіді на запитання аудиторії.





ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70	Задовільно		D (задовільно)
60 – 65			E (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов’язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) студент зобов'язаний повторно вивчити курс. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише на рівні «достатньо». Замість перескладання комісії, студент може обрати повторне вивчення курсу.



8. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ



НаУКМА сповідує принципи академічної доброчесності, що означає, що всі роботи слухачі мають виконати самостійно, а у тексті мають міститися відповідні посилання на інформаційні джерела. При використанні засобів штучного інтелекту (наприклад, CHAT GPT) необхідно позначити відповідним посиланням частини тексту, що були згенеровані штучним інтелектом.

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року):

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iaкости-osvitnoi-diiálnosti-ta-iaкости-vyshchoi-osvity/71-normativni-dokumenty

<https://bit.ly/3tXf4mi> (Скорочене посилання на документ вище)

Недотримання принципів академічної доброчесності карається не зарахуванням роботи без можливості її перездачі у відповідності до Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти НаУКМА.



Схвалено на засіданні кафедри міждисциплінарної освіти
«28» 08 2025 р., протокол № 1

